

Aktuárska veda v teórii a v praxi 2019 – 25 rokov výučby aktuárstva na Fakulte hospodárskej informatiky EU v Bratislave

Jozef Fecenko¹, Michal Páleš²

Katedra matematiky a aktuárstva (ďalej „KMA“) je v súčasnosti jedným z významných pilierov Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave a dôležitou zložkou Ekonomickej univerzity v Bratislave. V predchádzajúcom období dosiahla významné výsledky, tak v oblasti vedeckovýskumnej ako aj pedagogickej. Patrí medzi popredné katedry fakulty v počte úspešne riešených výskumných projektov VEGA. Je garantom študijného programu aktuárstvo na 2. stupni štúdia v odbore kvantitatívne metódy v ekonómii v študijnom odbore ekonómia a manažment. Tento študijný program je jediným študijným programom v oblasti úplného štúdia aktuárskej vedy na Slovensku a jedinečným i v stredoeurópskom priestore.

Hlavný zdroj týchto úspechov má svoje historické korene pred 25 rokmi, keď sa v rámci projektu Tempus v spolupráci s Government Actuary's Department, Londýn a Institute of Actuaries, Oxford a za finančnej pomoci Know-how fondu britskej vlády podarilo zorganizovať postgraduálny kurz Poistná matematika a štatistika s domácimi i zahraničnými účastníkmi. Garantom tohto projektu bol za britskú stranu Christopher Daykin, MA FIA. Zo slovenskej strany má najväčšiu zásluhu na realizácii prof. Ing. Hedviga Bakytová, CSc. a prof. RNDr. Vladimír Huťka, CSc. Nemožno tiež nespomenúť vynikajúcich britských aktuárov, ktorí sa podieľali a úspešnej realizácii kurzu, napríklad Graham Luffrum, MA FIA.

Realizácia vyššie uvedeného kurzu umožnila začatie aktuárskeho vzdelávania na Slovensku, keď sa v akademickom roku 1994/1995 na Fakulte hospodárskej informatiky Ekonomickej Univerzity v Bratislave zahájilo vysokoškolské štúdium aktuárstva v rámci študijnej špecializácie poistná matematika a štatistika. Gestorstvo odborných aktuárskych predmetov bolo zabezpečované členmi Katedry matematiky a Katedry štatistiky. Katedra matematiky sa takto stala gestorskou katedrou uvedenej študijnej špecializácie poistná matematika a štatistika (neskôr poistná matematika) a Katedra matematiky sa tak stala prvou poskytovateľkou tohto druhu vzdelania u nás. Úspech prvého kurzu viedol k požiadavke zorganizovať následne druhý, nadväzujúci pokročilý postgraduálny kurz.

V rokoch 1995 – 1996 katedra, pokračujúc v spolupráci s britskými aktuárskymi inštitúciami, zorganizovala postgraduálny kurz aktuárska matematika a poistenie, ktorý sa realizoval v 11 moduloch. Jednotlivé moduly tohto kurzu rozširovali poznatky získané v predchádzajúcom kurze.

V roku 1997 sa katedra stala školiacim pracoviskom doktorandského štúdia vo vednom odbore štatistika s odborným zameraním na poistnú matematiku a štatistiku. V tom istom roku vyšla katedra víťazne (v spolupráci s Government Actuary's Department, Londýn) z medzinárodného tendra na projekt PHARE s názvom Actuarial Training in the Slovak Republic, vyhláseného Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a pre pracovníkov praxe zorganizovala kurz aktuárskej matematiky a penzijného poistenia.

KMA v súčasnosti zabezpečuje výučbu 21 predmetov: aktuárska matematika, analýza finančných trhov, finančná matematika I a II, investície a poistenie, matematika, matematika pre životné poistenie I a II, neživotné poistenie, penzijné a nemocenské poistenie, podnikový manažment rizík (ERM), softvérové aplikácie pre aktuárov, teória pravdepodobnosti I a II,

¹ Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra matematiky a aktuárstva, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, jozef.fecenko@euba.sk.

² Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra matematiky a aktuárstva, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, michal.pales@euba.sk.

teória rizika v poistení I a II, vybrané kapitoly z matematiky I a II, úvod do aktuárstva, úvod do teórie pravdepodobnosti, životné poistenie.

Pri príležitosti 20. výročia začatia výučby aktuárstva na Ekonomickej univerzite v Bratislave bola Katedra matematiky, na návrh doc. RNDr. Jozefa Fecenka, CSc., premenovaná na Katedru matematiky a aktuárstva FHI.

Študijný program inžinierskeho štúdia aktuárstvo na Fakulte hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave bol Slovenskou spoločnosťou aktúarov (ďalej „SSA“) akreditovaný ako študijný program, ktorý spĺňa požiadavky sylabov SSA pri žiadosti o status „člen SSA“. Toto ocenenie nie je len regionálnym ocenením, ale vzhľadom na to, že SSA je členom medzinárodných aktuárskych organizácií International Actuarial Association (IAA) a Actuarial Association of Europe (AAE), je v istom zmysle aj ocenením medzinárodným – sylaby SSA sú kompatibilné so sylabami spomínaných medzinárodných aktuárskych asociácií. Potvrdením o tejto skutočnosti je certifikát o akreditácii, ktorý dňa 15. marca 2017 zástupcovia SSA odovzdali na slávnostnom stretnutí dekanovi fakulty prof. Ing. Ivanovi Brezinovi, CSc. za účasti vedenia a členov KMA. Súčasne sa uskutočnilo aj podpísanie predĺženia Dohody o spolupráci medzi SSA a EU v Bratislave v rámci permanentného vzdelávania členov SSA na EU v Bratislave na obdobie 2017 – 2021. Toto ocenenie je výsledkom dvojročného procesu komparácie a analýz študijného programu aktuárstvo, ktoré uskutočnila SSA na študijnom programe aktuárstvo.

V rámci 14. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie Aktuárska veda v teórii a v praxi (konanej 22. októbra 2019 v Národnej banke Slovenska) si teda KMA tento rok pripomenula 25. výročie založenia aktuárskeho vzdelávania na Slovensku. Čestným hosťom tejto udalosti sa stal Christopher Daykin, MA FIA. Vedúci KMA Ing. Michal Páleš, PhD. poďakoval všetkým súčasným aj bývalým kolegom za realizáciu výučby aktuárstva na Slovensku od jej začiatkov až po súčasnosť; celému vedeniu FHI za podporu v každom smere pri realizácii študijného programu aktuárstvo na fakulte; vedeniu EU v Bratislave za podporu pri realizácii dodatočného vzdelávania pre členov SSA; všetkým absolventom študijných programov poistná matematika, poistná matematika a štatistika a aktuárstvo, ktorí robia dobré meno tejto profesii doma aj v zahraničí; spolupracovníkom z praxe (spoločnostiam Zurich Insurance, Uniqa 4Ward, Allianz - Slovenská poisťovňa, Generali, a i.) za aktívne premostenie štúdia s praxou a v neposlednom rade predsedovi SSA Ing. Jozefovi Dúckemu, všetkým členom Rady SSA, komisií a pracovných skupín, a to najmä z dôvodu, že popri vlastných pracovných povinnostiach rozvíjajú túto zaujímavú i náročnú profesiu.

bývalý a súčasný vedúci
Katedry matematiky a aktuárstva
Fakulty hospodárskej informatiky
Ekonomickej univerzity v Bratislave